„Żywot górala poczciwego. Spojrzenie po latach”

Stanisław Witkiewicz ze swoją wizją stworzenia stylu zakopiańskiego poniósłby spektakularną klęskę, gdyby z pomocą nie przyszedł mu Wojciech Brzega. Również Brzedze Władysław Orkan zawdzięcza kontakt z Kazimierzem Przerwą-Tetmajerem i karierę literacką. Z kolei Stefanowi Żeromskiemu – zapalonemu szachiście – zakopiański artysta wyrzeźbił komplet góralskich szachów, a jego syna uczył modelarstwa.

Wojciech Brzega to najbliższy współpracownik Stanisława Witkiewicza, wykonawca jego projektów, współtwórca stylu zakopiańskiego, rzeźbiarz, meblarz, pisarz, poczciwy góral i zakopiańczyk, zachwycający się pięknem Tatr, które przyciągały go bardziej niż Kraków, Paryż czy Monachium. Pozostawił po sobie nie tylko wiele arcydzieł sztuki snycerskiej, lecz także wspomnienia, ukazujące czasy, w których żył. *Żywot górala poczciwego. Spojrzenie po latach* to wyjątkowy zbiór wspomnień artysty, bogato ilustrowany podobiznami dzieł oraz archiwaliami ze zbiorów Muzeum Tatrzańskiego, innych instytucji i osób prywatnych.

Ekskluzywnie wydane wspomnienia zakopiańczyka stanowią emocjonalny zapis jego życia, ukazują lokalny koloryt Tatr i sytuację w XIX- i XX-wiecznym Zakopanem. Odsłaniają szczegóły biografii młodopolskich pisarzy, poetów, malarzy, artystów i zwykłych mieszkańców. Oprócz heroicznej walki Tytusa Chałubińskiego z cholerą Brzega wspomina zbójnickie zwyczaje, pierwsze wycieczki na nartach norweskich i szwedzkich, czasy wkroczenia Zakopanego w złotą erę sztuki, prace nad willą Koliba czy rozwój budownictwa. Odkrywa domowe zacisze Tetmajerów i Żeromskich, opisuje przygotowania do pogrzebu Witkiewicza.

Wspomnienia Wojciecha Brzegi to również fascynująca historia współpracy ze Stanisławem Witkiewiczem. Szczery podziw dla determinacji Witkacego przeplata się z krytyką ze strony zakopiańczyka. Książka zawiera też opisy spotkań Brzegi z Józefem Chełmońskim, Janem Kasprowiczem i Janem Krzeptowskim Sabałą, młodzieńczych prób zyskania sympatii braci Tetmajerów, kariery rozwijającej się dzięki wyjazdom do Monachium i Paryża oraz barwnego życia w ówczesnym Zakopanem – centrum młodopolskiej sztuki.

Witkiewicz wierzył, że z motywów góralskich można styl polski stworzyć. Wierzył w to mocno i lata pracy włożył w tę ideę. Mówił i pisał, że to są resztki zaginionego dawnego drewnianego stylu polskiego, że z tych resztek da się styl polski odtworzyć. Mówił: „Nasze kości będą gnić w grobie, a Ojczyzna będzie nas błogosławić. Zbudujemy Polskę całą na swoję modłę”. Święcie w to wierzył, a to tym bardziej, że nie znał stylów. [fragment książki]

Rękopis wspomnień, przechowywany w Muzeum Tatrzańskim, opracowali Anna Micińska, która swoje naukowe życie poświęciła Witkacemu, i Michał Jagiełło – historyk literatury, poeta, pisarz, eseista, przewodnik i ratownik górski. Od pierwszego opracowania gawęd Wojciecha Brzegi minęło 45 lat, a pustkę po jego wspomnieniach wydanych w 1969 roku i dziś już niedostępnych czytelnikom wypełnia nowa publikacja.

Żywot górala poczciwego. Spojrzenie po latach wzbogacają: nowa gawęda Brzegi, esej Wojciecha

Jagiełły *Dłutem i piórem*, zestawienie wszystkich tekstów zakopiańskiego artysty oraz część albumowa, opracowana przez Helenę Pitoń – kierowniczkę działu sztuki Muzeum Tatrzańskiego.

Partner projektu: Muzeum Tatrzańskie

Patroni medialni: TVP Historia, Poznaj Świat, Historia.org.pl